

عنوان مقاله:

اصول جامعه مدنی اسلامی از نگاه قرآن

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های اجتماعی اسلامی، دوره 27، شماره 123 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 32

نویسنده:

غلامرضا ابراهیمی مقدم - هیات علمی گروه معارف دانشگاه فرهنگیان

خلاصه مقاله:

قرآن، به عنوان کانون اندیشه اسلامی، از یک سو، به نفی طاغوت در جامعه پرداخته از سوی دیگر، اندیشه توحیدی را اساس دعوت انبیای الهی معرفی می کند. اصول بنیادین جامعه اسلامی باید برخاسته از قرآن باشد. اما آیا قرآن برای جامعه مطلوب خود چهارچوب مشخصی دارد؟ با بررسی موضوعات اساسی که قرآن درباره زندگی جمعی انسانها دارد، اصول کلی جامعه اسلامی به دست می آید. جامعه مطلوب قرآن، سه رکن اساسی دارد. رکن ولایت تکوینی الهی که بر سراسر عالم وجود گسترده است. رکن ولایت و هدایت تشریحی که از طریق هدایت انبیاء و اوصیاء خطوط کلی سلبی و ایجابی حرکت اجتماعی مردم ترسیم می گردد، رکن ولایت مردم بر سرنوشت خود و بیان اینکه اراده مردم در تغییر مناسبات اجتماعی، نقش اساسی دارد. قرآن برای هر یک از این ارکان، اصول خدشه ناپذیر دارد. بر اساس تعالیم قرآن، اراده مومنان با تمسک به شریعت اسلامی، جامعه مدنی اسلامی را تحت ولایت الهی محقق می نماید. اصول جامعه اسلامی حکایت از تطابق شریعت و طبیعت دارد. جهان شمول و مبتنی بر فطرت و حقوق اولیه بشر است. نیازمندی دائمی بشر به این اصول را باز می نمایند. نگارنده با روش توصیفی-تحلیلی به تبیین این اصول پرداخته تا مخاطب خود را با شاخص های اساسی ایجابی و سلبی جامعه اسلامی آشنا نماید.

کلمات کلیدی:

جامعه قرآنی، جامعه اسلامی، ولایت الهی، تمدن اسلامی، حکومت اسلامی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1379381>

